

8 november 2010

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ska genom oberoende granskning av statlig verksamhet medverka till demokratisk insyn och effektiv förvaltning.

Många barn får för lite underhåll

Många barn till särlevande föräldrar skulle få ett högre underhåll om underhållet hade beräknats enligt föräldrabalkens regler istället för att föräldrarna betalar via underhållsstödet. Det visar en ny granskning från Riksrevisionen.

Underhållsstödet, som administreras av Försäkringskassan, berör omkring 225 000 barn till särlevande föräldrar. Riksrevisionens granskning av systemet för underhållsstöd visar på stora brister och att en mer övergripande översyn av systemet behövs.

Ett grundläggande problem är att det finns två parallella system för underhåll till barn. I föräldrabalken regleras föräldrarnas underhållsskyldighet. Där anges att ett underhållsbidrag ska beräknas med hänsyn tagen till *båda* föräldrarnas ekonomiska situation *och* barnets behov. Därutöver finns underhållsstödet, som regleras i lagen om underhållsstöd och utgår med max 1 273 kr per barn och månad. Inget av regelverken har i praktiken företrädare framför det andra.

Granskningen visar att många föräldrar inte känner till föräldrabalkens regler och därför betalar underhåll till sina barn via underhållsstödet. Det medför att många barn får ett lägre underhåll än vad de skulle kunna få, om föräldrabalkens regler tillämpades. Detta sker trots att Försäkringskassan sedan 2002 har som mål att fler föräldrar ska sköta underhållet på egen hand. Försäkringskassans verksamhet som betalningsförmedlare för föräldrar med betalningsförmåga kostar dessutom, enligt myndighetens egna beräkningar, cirka 78 miljoner kronor per år.

– Att komma till rätta med det systemfel vi ser är inte bara en fråga om att använda statens medel effektivt, det handlar i första hand om att barn till särlevande föräldrar ska få det underhåll de har rätt till, säger riksrevisor Jan Landahl.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att ge den pågående *Utredningen om ekonomi och föräldrasamarbete vid särlevnad* ett tilläggsdirektiv. Man bör utreda möjligheterna att låta föräldrabalkens regler vara den huvudsakliga grunden för beräkning av underhåll till barn och inrätta en nationell instans dit föräldrar kan vända sig för att få hjälp att räkna ut ett underhållsbidrag samt få ett underhållsbidrag fastställt.

Fakta: Underhållsstödet har två syften: att säkerställa att barn till särlevande föräldrar får ett visst ekonomiskt stöd och att tydliggöra att båda föräldrarna har ett ansvar för att försörja sina barn. Underhållsstödet har funnits sedan 1997 och administreras av Försäkringskassan.

Rapporttitel: Underhållsstöd – för barnets bästa? (RiR 2010:22)
Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Riksrevisor: Jan Landahl

Projektledare: Anna Hallgren, 08-517 141 18, 073-445 21 18

Pressekreterare: Pernilla Eldblom, 08-517 142 00, 073-445 22 00